

In Honor of Women's History Month...
ემღვნება ქალთა ისტორიის თვეს...

Peace Corps Georgia Gender Equality Committee Presents...

მშვიდობის კორპუსი - საქართველო წარმოადგენს გენდერული
თანასწორობის კომიტეტის გამოცემას სახელწოდებით...

GENDER HEROES
გენდერული გმირები

Peace Corps

To celebrate International Women's Day, PC GenEq committee collected stories and interviews from women and men throughout the country to discuss gender in

Georgia. Please enjoy their words!

ქალთა საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად, გენდერული თანასწორობის კომიტეტმა შექმნა წინამდებარე კრებული, სადაც ქართველი ქალები და მამაკაცები ყვებიან საკუთარ ისტორიებს საქართველოში არსებულ გენდერულ როლებთან დაკავშირებით.

Tamar Kuratishvili / თამარ კურატიშვილი

PR manager at
 “Partnership for Human Rights (PHR)”
 საზოგადოებასთან
 ურთიერთობის
 მენეჯერი
 ორგანიზაციაში
 „პარტნიორობა
 ადამიანის
 უფლებებისთვის“

Nine years ago, at the age of 18, I got married. I was not finished with the secondary education. As soon as I took this step, I found myself against the stereotypes. People around me told me that marriage is a big responsibility, and I would not have time for anything else. I have often read the words in people's eyes, what no one ever told me out loud - "if you wanted to learn, you would not have gotten married." Many girls around me gave up. As if, because of your first disobedient behavior, you are ready to recover your mistake with the obedience in the future. That's why many of my acquaintances did not finish secondary education. It is the fact, that early marriage raises too many problems, and it is hinders human development and progress. I experienced all of that, but saying no to development is not the way to solve this problem.

I set a goal, to prove to everyone that I am not a foolish girl who tries to avoid responsibility and follows on the wishes of others. I was pregnant when I took the national university admission exams. I passed the exams successfully, I got the state scholarship to study at the bachelor level at the University. But it was not enough. I had a new challenge in my life - a child. I had to be a student, as well as a mother, and I had to handle both of them successfully. I have never told that to my lecturers that everything I had learned and what I had written were done on the road from home or to university. I had to stay up late in the night like other students, and it is not a new thing for the students, but my group mates could never understand why I always rejected their offer to have fun with them, and why I never had even one hour to sit with them in a café and talk with them about the thousand little silly things. However, I really wanted to join them, but I just did not have the time.

When I received the first scholarship, I felt satisfaction for the first time. Gradually, it was followed by victories in the conferences and contests, and I felt more fulfilment. I was looking at the people who did not believe in my abilities and now they were reading from my eyes, that “everything will be the way, I want it to be.”

I have not proven everything either for myself, or for others, yet. I am going to wear Master's mantle this year. And before that, I continue to work for the organization, which works on the rights of girls and minors. Here people are fighting against the stereotypes,

because stereotypes hinder human development, and I am the most sincere in this battle. I believe that we can create a reality where the girls never stop learning, and nobody is able to interfere with their development.

9 წლის წინ დავექორწინდი. 18 წლის. საშუალო განათლება ჯერ არ მქონდა მიღებული. ამ ნაბიჯის გადადგმისთანავე სტერეოტიპების წინ აღმოვჩნდი. მეუბნებოდნენ, რომ ოჯახის შექმნა იმხელა პასუხისმგებლობა იყო, სხვა რამისთვის დრო აღარ დამრჩებოდა. ხშირად ამომიკითხავს ადამიანების თვალეში სიტყვები, რომელსაც ხმამაღლა არავინ მეუბნებოდა - „სწავლა რომ გდომოდა, ისწავლიდი, კი არ გათხოვდებოდიო“. ჩემ გარშემო ბევრი გოგონა დამორჩილდა ამ მზერას. თითქოს, შენი იმ პირველი დაუმორჩილებელი საქციელის გამო, მორჩილებაზე თანხმობას მომავალში აცხადებ და ასე ცდილობ შენი შეცდომის გამოსყიდვას. სწორედ ამიტომ, ბევრმა ჩემმა ნაცნობმა გოგონამ საშუალო განათლების დასრულებაც ვერ მოახერხა. ის, რომ ადრეული ქორწინება ბევრ პრობლემას წარმოშობს და ადამიანის განვითარებისთვის შემაფერხებელია, - ფაქტია. ეს ჩემს თავზეც გამოვცადე, მაგრამ ამ სიტუაციიდან გამოსავალი განვითარებაზე უარის თქმა არ არის.

მიზნად დავისახე, ყველასთვის დამემტკიცებინა, რომ ის ქერქეტა გოგო არა ვარ, პასუხისმგებლობას რომ მხრებიდან ჩამოიხსნის და მორჩილად დაჰყევბა სხვის ნებას. სახელმწიფო უნივერსიტეტში მისაღებ გამოცდებზე ორსული გავედი. გამოცდები წარმატებით ჩავაბარე და სახელმწიფოს დაფინანსებით განვაგრძე სწავლა ბაკალავრის ხარისხისთვის. მაგრამ ეს საკმარისი არ აღმოჩნდა. ახალი გამოწვევა გაჩნდა ჩემს ცხოვრებაში - ბავშვი. მშობლობა და სწავლა ერთმანეთთან ისე უნდა შემეთავსებინა, ორივე სტატუსისთვის რომ წარმატებით გამერთმია თავი. ჩემი

ლექტორებისთვის არასოდეს მითქვამს, რომ რაც მათთვის ჩამიბარებია და დამიწერია, სულ სახლიდან უნივერსიტეტის გზაზე მქონდა ნასწავლი და დაწერილი. ღამის თვეა მეც სხვა სტუდენტების მსგავსად მიწევდა, ამაში სტუდენტისთვის ახალი არაფერია, მაგრამ ჩემი ჯგუფელები ვერასდროს ხვდებოდნენ, რატომ ვამბობდი ყოველთვის უარს მათთან ერთად გართობაზე. რატომ არასდროს მქონდა, თუნდაც, ერთი საათით მეტი დრო, რომ მათთან ერთად კაფეში ვმჯდარიყავი და ათას სისულელეზე მელაპარაკა. არა და, ძალიანაც მდომებია...

პირველი სტიპენდია რომ ავიღე, პირველად, კმაყოფილება მაშინ ვიგრძენი. ნელ-ნელა ამას კონფერენციებში, კონკურსებში გამარჯვებები მოჰყვა და კიდევ უფრო მეტ კმაყოფილებას ვგრძნობდი. ვუყურებდი იმ

ადამიანებს, ჩემი შესაძლებლობების რომ არასდროს სჯეროდათ, მორჩილებისკენ მომიწოდებდნენ და ახლა, ისინი კითხულობდნენ ჩემს თვალეში, - „ყველაფერი ისე იქნება, როგორც მე მოვისურვებ“.

არც სხვებისთვის და არც საკუთარი თავისთვის ჯერ ყველაფერი არ დამიმტკიცებია. ამ წელს მაგისტრის მანტიას ჩავიცვამ. მანამდე კი, იმ ორგანიზაციაში ვაგრძელებ მუშაობას, რომლისთვისაც გოგონებისა და არასრულწლოვნების უფლებების დაცვა ერთ-ერთი პრიორიტეტია. აქ სტერეოტიპებს ებრძვიან, იმიტომ, რომ სტერეოტიპები ხელს უშლის ადამიანის განვითარებას და მეც, ამ ბრძოლაში ყველაზე გულწრფელი ვარ. მჯერა, რომ შევძლებთ, შევქმნათ რეალობა, სადაც გოგონები არასდროს შეწყვეტენ სწავლას და ვერავინ შეძლებს მათ განვითარებას შეუშალოს ხელი.

Anna Arganashvili / ანა არგანაშვილი

Executive Director at “Partnership for Human Rights (PHR)”

ადმსრულებელი დირექტორი
ორგანიზაცია „პარტნიორობა
ადამიანის უფლებებისთვის (PHR)”

Like in another countries, Georgian women and men are standing against the challenges that are the challenges of democracy in general. However, women are also standing before the challenges that contain gender aspects. Very often, men ignore gender problems, because the solution of the problems that are in favor of women means giving up their privileges. Of course, gender inequality applies to men as well, but I would not say that this problem touches men as severely as women. Men have a problem confessing it. They think that if they recognize the damage that is caused by gender inequality, it will show their weaknesses, which, actually, is not so. As soon as we become honest about recognition of gender challenges, we will be able to start solving the inequality problem.

Our country needs gender justice, which is a dynamic concept, because there is no justice when we say that everything is achieved. The new global challenges determine our development, and it is necessary to assess everything in terms of gender equality. That is why, for us, for this country, it is most important for us to establish gender equality.

Most of the Georgian do not have information about gender equality. Some of them know about it, but they perceive it incorrectly. They incorrectly think that it is a problem raised artificially. People cannot see the connection between gender equality and economic development. Unfortunately, only a small number of people analyze the essence of gender equality on their life, and only a small number relates this problem to themselves. Awareness of gender equality has several stages that are connected to having information, values and self-reflection that are dealt with varying degrees by us.

I believe, it is especially important today that people talk about gender equality on the basis of analyzing themselves and their own situation. It is one thing when you learned gender equality, but it is another when you analyze your life from this perspective. Even in terms of realizing how you treated someone unequally because of gender biases. I believe that this is the most natural and far-reaching approach, because, very often, the theoretical knowledge of the subject matter is changing, but the self-reflection is a much more solid source of knowledge. In my opinion, this process has already begun around us. It can be seen in the new generation, however, sometimes, it is hard to give it a name. We do not help the new generation to support their discoveries and

thoughts.

As a human rights defender, I saw my contribution in the changes, when I noticed that the different groups of women no longer follow collectively to somebody's idea. When the resistance arose, the discussion arose and the space arose. When people refuse to believe only what he delivered and ask for more. I had this feeling when the women who have trainings from our organization told us that they know the nature of the problems better than we do, and they said it very strongly. That is what I want to achieve for our organization – to arouse in people the wish of independence, more discussion and a better life. Equality does not mean someone is constantly predominant. On the contrary, it is determined by the result. When more and more people say that they realize equality as they understand it, and as they separate from the group and resist, that is exactly when I feel the change, because they do not listen to us anymore.

I experienced gender inequality with myself when I realized that my aspiration to develop with my husband and two children was very strange for other people. It is hard to believe for them how it is possible to balance these two, but, in fact, I still try to do so. Frequently, when some interesting outdoor meetings or training sessions were held, I had to make a choice - to stay with the children who needed me, or to go to the training, which I needed. In any case, I had to reject one of those choices. Now, I try to let the organizers know that I need their support. I ask them to fit my needs so that I do not have to leave children; or I ask them to give me an opportunity to bring my children with me. No one thinks about it. No one wants to support and think about us. They force us to hide that women have to care for children. I try to destroy this approach and to somehow include women with our social roles. There is no other way, and without the help of others, we will not be able to do it alone.

The environment is not appropriate for the women to develop. Therefore, the full potential of Georgian women is not being used fully. With the pressure of gender equality, the potential of women will increase, and the country will develop much faster. Also, that will increase the country's democracy index, index of justice and freedom of expression - all of which lead to faster development. Therefore, I believe that gender equality is not a second-tier problem, which we can solve after we develop economically. No! Gender equality will lead to showing hidden potential, and we will go forward with using this potential.

როგორც მსოფლიოში, საქართველოშიც იმ გამოწვევების წინაშე დგანან ქალები და კაცები, რაც ზოგადად წარმოადგენს დემოკრატიის გამოწვევებს. თუმცა, დამატებით, ქალები იმ გამოწვევების წინაშე დგანან, რაც სწორედ გენდერული ასპექტითაა განპირობებული. ძალიან ხშირად, კაცების მხრიდან ხდება ქალების გენდერული პრობლემების სრული იგნორირება და დაფარვა, ვინაიდან, ქალების ამ პრობლემების მათთვის სასიკეთოდ გადაწყვეტა კაცებისთვის პრივილეგიების დათმობას ნიშნავს. გენდერული უთანასწორობა, რა თქმა უნდა, კაცებსაც ეხებათ, თუმცა, არ ვიტყვით, რომ იმ სიმაფრით, როგორც ქალებს. კაცებს ამის აღიარების პრობლემა აქვთ, რადგან ისინი ფიქრობენ, რომ თუკი აღიარებენ იმ ზიანს, რასაც გენდერული უთანასწორობის გამო განიცდიან, მაშინ ეს მათ სუსტად წარმოაჩენს; რაც, რეალურად, ასე არ არის. როგორც კი გულწრფელები ვიქნებით გენდერული გამოწვევების აღიარებით, მხოლოდ ამის შემდეგ დავიწყებთ უთანასწორობის მოგვარებას.

ჩვენს ქვეყანას სჭირდება გენდერული სამართლიანობა. რომელიც საკმაოდ დინამიური ცნებაა,

რადგან არ არსებობს ისეთი სამართლიანობა, როცა ხელებს დავაწყოთ და ვიტყვი, რომ ყველაფერი მიღწეულია. ახალი გლობალური გამოწვევები განაპირობებს ჩვენს განვითარებას და საჭიროა, გენდერული სამართლიანობის კუთხით შევასდეს ის ყველაფერი, რაც იყო მანამდე, რაც არის ახლა და რაც იქნება მომავალში. ამიტომაც, ჩვენთვის, ამ ქვეყნისთვის, ყველაზე მნიშვნელოვანი გენდერული სამართლიანობის დამკვიდრებაა.

საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობას გენდერული თანასწორობის შესახებ ინფორმაციას არ ფლობს. გარკვეული ნაწილისთვის ცნობილია, მაგრამ არასწორად აღიქვამენ, მაგალითად, როგორც ხელოვნურად წამოჭრილ პრობლემებს. ადამიანები ვერ ხედავენ კავშირს გენდერულ თანასწორობასა და ეკონომიკურ განვითარებას შორის. სამწუხაროდ, მცირე ნაწილი ანალიზებს გენდერული თანასწორობის არსს საკუთარ ცხოვრებაზე და მცირე ნაწილი უკავშირებს ამას საკუთარ თავს, საკუთარ მეს. გენდერული თანასწორობის გაცნობიერება რამდენიმე საფეხურია, - რაც ინფორმაციის ფლობას, ღირებულებებსა და თვითრეფლექსიას უკავშირდება, რასაც, რა თქმა უნდა, სხვადასხვა ხარისხით ვახორციელებთ ადამიანები.

ვფიქრობ, დღეს განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, როცა გენდერულ თანასწორობაზე ადამიანები საუბრობენ საკუთარი თავისა და საკუთარი სიტუაციის გაანალიზების საფუძველზე. ერთია - ნასწავლი გენდერული თანასწორობა, მეორეა - როდესაც საკუთარ ცხოვრებას გაანალიზებ ამ მოცემულობაში. თუნდაც, იმ კუთხით, თუ რამდენად უთანასწოროდ ექცეოდი ვიღაცას გენდერული ასპექტის გამო. მიმაჩნია, რომ ეს არის ყველაზე უფრო ბუნებრივი და შორს მიმავალი მიდგომა, რადგან, ძალიან ხშირად, თეორიული ცოდნა ამ საკითხის მიმართ იცვლება, მაგრამ საკუთარ თავში აღმოჩენილი მიგნებები ბევრად უფრო მყარი დასაყრდენია. ეს პროცესი ჩვენ გარშემო, ვფიქრობ, დაწყებულია, ეს ახალ თაობაში ჩანს, ოღონდ, ხანდახან, გვიჭირს სახელის დარქმევა და არ ვხემათ ახალ თაობას, რომ მათსავე აღმოჩენებსა და აზრებს მხარი დავუჭიროთ.

როგორც უფლებადამცველმა, საკუთარი წვლილი ცვლილებებში მაშინ დავინახე, როდესაც შევამჩნიე, რომ სხვადასხვა ჯგუფის წარმომადგენელი ქალები კოლექტიურად აღარ მიჰყვებოდნენ ვიღაცის მიერ განსაზღვრულ ერთ იდეას, როდესაც წინააღმდეგობა გაჩნდა, დისკუსია გაჩნდა, სივრცე გაჩნდა; როდესაც ადამიანები უარს ამბობენ, დაიჯერონ მხოლოდ ის, რასაც მას აწვდიან და ითხოვენ უფრო მეტს. ასეთი კონკრეტული შეგრძნება მქონდა, როდესაც ქალებმა, რომლებსაც დიდი პერიოდის მანძილზე ჩვენი ორგანიზაცია უტარებდა ტრენინგებს, ერთხელ გვითხრეს, რომ მათ უკეთ იცინა პრობლემების არსი, ვიდრე ჩვენ და ეს ძალიან მყარად გვითხრეს. შესაძლოა, ასეთი განცხადება თავიდან შემაცხულებელია, მაგრამ ორგანიზაციისთვის სწორედ ეს, - ადამიანებში დამოუკიდებლობის, დისკუსიის გაჩენის, საკუთარი ცხოვრების უკეთ დაგეგმვის სურვილის გაჩენაა ის, რასაც გინდა, რომ მიაღწიო. ანუ თანასწორობის მხარდაჭერა არ ნიშნავს, ვინმე მუდმივად უპირატესი იყოს სხვაზე, თუნდაც, უფრო მეტად მცოდნე, - პირიქით, ეს განისაზღვრება შედეგით, როცა უფრო და უფრო მეტი ადამიანი ამბობს, რომ ისინი აცნობიერებენ თანასწორობას ისე, როგორც მათ ესმით, გამოეყოფიან საერთო ჯგუფს და წინააღმდეგობას გვიწვევენ, - აი,

ზუსტად ამ დროს ვგრძნობ ხოლმე ცვლილებას, როდესაც აღარ გვისმენენ.

საკუთარ თავზე გენდერული უთანასწორობა მაშინ გამოვცადე, როდესაც მივხვდი, რომ ჩემი სწრაფვა, განვითარებულიყავი ორი შვილისა და ქმრის პირობებში, ძალიან გაუგებარი იყო ადამიანებისთვის. მათთვის ძნელი დასაჯერებელია, რომ შესაძლებელია, ეს ორი ერთმანეთს შეუთავსო, არა და, მე ამას ახლაც ვცდილობ. ხშირად, როდესაც ჩემთვის საინტერესო გასვლითი შეხვედრები, ტრენინგები იმართებოდა, მიწევდა ხოლმე არჩევანის გაკეთება, - დავრჩენილიყავი შვილებთან, რომლებსაც ვჭირდებოდი, თუ წავსულიყავი ტრენინგზე, რომელიც მე მჭირდებოდა?! - ნებისმიერ შემთხვევაში, ერთ-ერთზე უარის თქმა მიწევდა. ახლა, ვცდილობ, თავად ორგანიზატორები მივახვედრო, რომ მათი ხელშეწყობა მჭირდება, ამიტომ ვთხოვ, მთავარი მსგავსი აქტივობები ჩემს საჭიროებებს ისე, რომ არ მომიწიოს ბავშვების დატოვება, ან მომცენ შესაძლებლობა, ბავშვებიც წავიყვანო თან. ამაზე არავინ არ ფიქრობს, არავის არ უდნა ხელი შეგვიწყოს და

იფიქროს ჩვენზე, გვაიძულებენ, დავმალეთ, რომ ქალებს ბავშვებზე ზრუნვა გვიწევს. ვცდილობ, ეს მიდგომა დავანგრეო, რადგან ქალებმა როგორმე ჩვენი სოციალური როლები უნდა შევთავსოთ, სხვა გზა არ არის და ამას მარტო, სხვისი დახმარების გარეშე, ვერ შევძლებთ.

გარემო ხელს არ უწყობს ქალების განვითარებას, ამიტომ საქართველოში ქალების შესაძლებლობების ძალიან მცირე პოტენციალია გამოყენებული. რომ არა ის გენდერული წნეხი, რის წინაშეც ქალები დგანან, ქალების პოტენციალი გაიშლება და ქვეყნის განვითარება ბევრად სწრაფად მოხდება. გაიზრდება ქვეყნის დემოკრატიის ინდექსი, მართლმსაჯულების ინდექსი, გამოხატვის თავისუფლება - რაც გამოიწვევს ყველა სფეროს ძალიან სწრაფად განვითარებას. ამიტომ, მჯერა, რომ გენდერული თანასწორობა არ არის მეორე რანგის პრობლემა, რომელიც მას შემდეგ უნდა მოვაგვაროთ, რაც ეკონომიკურად განვითარდებით, -არა! გენდერული თანასწორობა, ზუსტად, იმ დაფარული პოტენციალის გახსნას გამოიწვევს და ამ პოტენციალის ხარჯზე წავიწვევით წინ.

Maka Tsertvadze / მაკა ცერცვაძე

**PCV Rawan interviewed Maka Tsertsvadze—
community development facilitator at
World Vision in Kutaisi**

**მშვიდობის კორპუსის მოხალისე
რავანი გაესაუბრა –World Vision- ის
სამხარეო განვითარების
ფასილიტატორს - მაკა ცერცვაძეს**

რა გამოწვევები აქვთ ქალებს და კაცებს საქართველოში, რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს მათი გენდერული როლებიდან გამომდინარე?

What are some challenges that you think men/women face in Georgia that is unique to their gender?

ყველაზე დიდი გამოწვევა, რაც ჩვენს დროში ერთნაირად დამახასიათებელია ქართველი ქალისა და მამაკაცისათვის, ეს არის საკუთარ შესაძლებლობებში ნაკლებად დარწმუნებულობა და პოზიციის სიმტკიცე. მაგალითად: არის სფეროები, საქმიანობები, თუნდაც ყოველდღიური რუტინა, სადაც ინიციატივას არ იღებს ქალი, იმიტომ რომ მიიჩნევს (გარემოს, ადათ-წესების, ტრადიციის გავლენით) ეს ქალის საქმე არ არის. ან არის შემთხვევები, როცა მამაკაცი არ მოქმედებს, იმ მოტივით, რომ ეს კაცის საქმე არ არის. არადა, ორივე სქესს საკუთარი შესაძლებლობებით მარტივად შეუძლია გაუმკლავდეს/

გააკეთოს ნებისიერი საქმე.

The biggest challenge nowadays equally for men and women, it is less confidence in their own ability and toughness (having position). For example, there are areas, activities, even daily routine, where the woman does not take the initiative as she believes (because of the environment, customs, traditions) this is not a woman's job. Or there are cases when a man does not act, as they consider some things not being a man's job. However, both sexes have a capacity to easily handle / do any of jobs.

რის გაკეთებას ისურვებდით საქართველოში იმისათვის, რომ მიღწეულ იქნას გენდერული თანასწორობა?

What would you like to see happen in order to achieve gender equality in Georgia?

ძალიან მინდა, რომ მომავალში ქალებმა აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საქართველოში მიმდინარე ყველა სფეროში განსახორციელებელ ცვლილებებში: ეს იქნება ქვეყნისთვის თავდაცვა, განათლება; ეკონომიკა, დიპლომატიური ურთიერთობები; სოციალური სფერო, თუნდაც მეწარმეობა და სოფლის მეურნეობა.

In future, let's say soon, I want women to be actively involved and participate in decision making processes of any fields needed changes/ amendments: It can be state/country defense politics; education; Economy, diplomatic relations; Social sphere, even entrepreneurship and agriculture.

ფიქრობთ რომ საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობას გათვითცნობიერებული აქვს ქვეყანაში არსებული გენდერული როლები?

Do you think most Georgians are aware of some of the gender disparities (inequality) in Georgia?

ვფიქრობ, რომ ძალიან ცოტა აცნობიერებს და აანალიზებს გენდერულ უთანასწორობას საქართველოში. არიან ისეთები, რომელთაც ზედაპირულად ესმით გენდერული თანასწორობა, მომხრე არიან თანასწორობის მაგრამ რეალობაში თავადვე იწვევენ მათ ირგვლივ გენდერულ უთანასწორობას.

I think that very few are aware of and analyze gender inequality in Georgia. There are those who have a superficial understanding of gender equality, they are for equality, but in reality, they themselves cause gender inequality around.

როგორ გესახებათ გენდერული თანასწორობა საქართველოში?

How do you represent gender equality in Georgia?

არის რამდენიმე ფაქტი, რაც მყარად მარწმუნებს, რომ მამაკაცის თანასწორი ვარ შესაძლებლობების კუთხით: წლების მანძილზე სხვადასხვა სამსახურის დროს, ვაკეთებდი ზუსტად იმ საქმეს, რასაც ჩემი თანამშრომელი მამაკაცი. მქონდა მათი მსგავსი ანაზღაურება. ასევე, არასოდეს შემიზღუდავს საკუთარი თავი გამოვთქვა ჩემი აზრი და დავაფიქსირო

პოზიცია; ვღებულობ ინიციატივებს და აქტიურად ვარ ჩართული ოჯახში გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში; თანაბრად ვინაწილებ საქმიანობას მეუღლესთან ერთად. და ყველაზე მნიშვნელოვანი, ყოველთვის ვაფიქსირებ და არ ვერიდები ჩავერიო იქ, სადაც ვხედავ რომ ვიღაცის უფლებები (ქალის თუ მამაკაცის) ირღვევა.

There are facts that firmly assured me that I am equal to the man and I have equal opportunities in terms of: Over the years, having variety of jobs, I was doing exactly the same work that my fellow men and we, both gender had the same salary; Also, never restricting myself I use every chance to express my opinion and a position; I get and I am actively involved in initiatives in the family decision-making process; Sharing family responsibilities with my husband, is one of the true facts of equality for me. And the most important, I always try to interfere wherever I see that someone's rights (women or men) are violated.

შეგიძლიათ გაგვიზიაროთ შემთხვევა როდესაც თქვენ მოახდინეთ ცვლილება?

What situations did you feel you've made a difference?

გავიხსენებ ერთ შემთხვევას, რაც დღემდე მახსოვს. ჩვენს ქვეყანაში მიჩნეულია/ითვისება, რომ ძალიან ხშირად მეუღლემ, რომელიც დასაქმებულია, უნდა გააჩუქოს სუნამო, გიყიდოს ძვირიანი ტანსაცმელი, შეინახოს ოჯახი, მოგვცეს ჯიბის ფული. მახსოვს, როგორ უხერხულში ჩავარდნენ ჩემი სტუმრები, როდესაც მე განვაცხადე, რომ ჩემი დაბადების დღე რესტორანში საკუთარი ფულით გადავიხადე და არა ჩემმა მეუღლემ. ჩემი დაბადების დღის აღნიშვნა, ეს ჩემი სურვილია და ამის ვალდებულება არ უნდა ჰქონდეს ჩემს მეუღლეს. მას შეუძლია მხოლოდ საჩუქარი გამიკეთოს. მაგრამ, ჩვენთან რატომღაც მიიჩნევა, რომ თუ მამაკაცი დაბადების დღეს არ გიხდის, ეს მას როგორც კაცს აკნინებს, ხოლო შენს (ქალის) ირგვლივ ჩნდება ეჭვები, რომ არ უყვარხარ მეუღლეს ☹

I will share one case, happened some years ago. In our country, men very often are considered as the "patroni" of their wives. Employed men should buy expensive clothes, gifts, perfume, earn for family and even give cash to their wives. Once, having my birthday party at a restaurant, my guests got surprised as I stated that I paid for that party my own money and not my husband. Celebrating my birthday, it is my desire and not an obligation/ commitment to my husband. My husband can gift anything he wants. For some reason it is believed that if a man does not pay for your birthday party, he is not "a man", and his wife is suspected not being loved by husband ☹

რა სტერეოტიპებთან მოგიწიათ დაპირისპირება თქვენი გენდერიდან გამომდინარე და როგორ გაუმკლავდით

What stereotypes have you faced because of your gender and how did you fight against those stereotypes?

პირველი, რასთანაც ბრძოლა მიწევდა, იყო ჩემი მტკიცე, ძლიერი და დამოუკიდებელი ხასიათის გამო გარემომცემოვთა (საზედნიეროდ ბევრის არა!) გამოწვეული დამოკიდებულება, ის რომ „ ჭკვიანი ქალები კაცებს არ სჭირდებათ; ძლიერი ქალები

არასოდეს არიან კარგი ცოლები და დედები! ცოტა თავი გაისულელე, რომ ვინმე „შეცდეს“ □

შემდეგ დავოჯახდი და ვინაიდან ისევ მაქვს იგივე ხალისი, იგივე ენერგია, იგივე ხალისი და ისევ უცვლელი ჩვევები, პრინციპები, ღირებულებები და ისევ ისე ვცეკვავ როგორც 23–28 წლის ასაკში, ამიტომ ვისმენ კიდევ გაკვირვებულ რეპლიკა

–კომენტარებს:“ გათხოვებამაც კი ვერ შეცვალა; ვინ იფიქრებს რომ უკვე ოჯახი გყავს; ცოტა მორიდება არ გაწყენდა, (საუბარია ფეისბუქზე კონკრეტული ფაქტების ირგვლივ ჩემს მიერ გაკეთებულ „მწარე“ განცხადებებზე) ოჯახი გყავს უკვე □

Mindia Dumbadze / მინდია დუმბაძე

PCV Samantha sat down with Heretiskari Community Center's Project Coordinator, Mindia Dumbadze to discuss gender in Georgia

"მშვიდობის კორპუსის" მოხალისე სამანტა გაესაუბრა ჰერეთისკარის სათემო ცენტრის პროექტის კოორდინატორს—მინდია დუმბაძეს საქართველოში არსებული გენდერული როლების შესახებ

Mindia works at the Heretiskari Community Center as a project coordinator. He is the only man among female co-workers and the only man in the network of the Georgian Civil Development Association's nine rural community center initiatives. He is proud of the work that he does for his community and to work alongside driven and passionate co-workers. He believes that women are more careful and meticulous when planning and implementing projects and that has helped the community center's success and built its excellent reputation municipal-wide. He was asked whether he ever got any pressure from the other men in his community and being constantly surrounded by women and doing "women's work" and he replied that the village is so small (around 150 families) that everyone knows each other since childhood and since his family helped found the village decades ago, he is never disrespected (that he knows of). He has been in the NGO sector for at least ten years (three of which he was alone) working on projects for his community and he has chosen to concentrate on projects that aim towards gender equality and sustainability. Past and current projects include appointing women to leadership roles in the organization (he insisted that a female always be in charge of the community center); ensuring that women and girls attain trainings on business and project design, the risks of early marriage, etcetera; and, funding agribusinesses led by female entrepreneurs. This is how he is personally supporting gender equality besides joining public campaigns to ensure women's rights. When he was asked how he got so passionate about gender equality, he mentioned that growing up, all he remembered seeing was men being out of the house lounging about and drinking. He did not see men as productive members of society. He decided that he would be different. A major challenge that he sees in Georgia is the expectation for women to be teachers or working at a small market in addition to women receiving lower wages than their male coun-

terparts. He would like to see this changed in the future and believes that the government should put more effort in equalizing the wages and appointing women to more leadership positions in the political sphere. He does what he can in his community in this respect; but, this should be done on a national level spearheaded by the Georgian government. As a side note, he was asked if he would support his wife if she decided to run for mayor of Lagodekhi Municipality and he said, “why not?” Gender is not the important thing—it is whether the person appointed has the skills and experience necessary to run. He believes that most Georgians are not aware of the gender inequality present because it is so ingrained in Georgian culture. He believes that the government itself is informed about the situation but that they should be doing more to change the current situation. As a fun note, he was asked about his name. His family has Khevsuretian roots and he says that this name is from there. He does not know the meaning though.

მინდია მუშაობს ჰერეთისკარის სათემო ცენტრში და გახლავთ პროექტების კოორდინატორი. უამრავ ქალბატონ კოლეგას შორის, რომელიც მინდიასთან ერთად მუშაობს - იგი გახლავთ ერთადერთი მამაკაცი. ამასთან ერთად იგი ერთადერთი მამაკაცია არასამთავრობო ორგანიზაციის - „საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია“ (GCDA) და „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის“ (CSRDG) ერთობლივი პროგრამის ფარგლებში შექმნილ ცხრა სოფლის სათემო ცენტრში. ის ამყარებს იმის გამო, რომ ერთის მხრივ ბევრს აკეთებს საკუთარი სათემო ცენტრის განვითარებისთვის და მეორეს მხრივ, მუშაობს ენერგიულ, შემოქმედებით და მონდომებულ ქალ კოლეგებთან ერთად. მას სჯერა, რომ ქალბატონები მეტად ყურადღებით და სიფრთხილით ეკიდებიან პროექტების დაგეგმვისა და განხორციელების საქმეს, რამაც დიდად შეუწყო კიდეც ხელი სათემო ცენტრის წარმატებასა და უნიკალური რეპუტაციის მშენებლობას მუნიციპალიტეტის მასშტაბებით. როდესაც მას ჰკითხეს რაიმე ტიპის ზეწოლა თუ განხორციელებულა მასზე იმის გამო, რომ მუდმივად ქალბატონების წრეში ტრიალებს და აკეთებს „ქალურ საქმეს“ მან უპასუხა, რომ სოფელი იმდენად პატარაა (დაახლოებით 150 ოჯახი), რომ ყველა ახლოს იცნობს ერთმანეთს ბავშვობიდან მოყოლებული და ამას გარდა, მისი ოჯახი ერთ-ერთი იყო, ვინც სოფლის დაარსებაში მიიღო მონაწილეობა და შესაბამისად, ის დღემდე არასოდეს ყოფილა შეურაცხყოფილი ან სტიგმატიზებული (ასე ფიქრობს). ის მეათე წელია არასამთავრობო სექტორში მუშაობს (საიდანაც 3 წელი სრულიად მარტო მართავდა ორგანიზაციას), სადაც გეგმავს და ახორციელებს სათემო პროექტებს. მან დიდი ხანია გადაწყვიტა, რომ კონცენტრირება მოახდინოს პროექტებზე, რომლებიც გამიზნულია გენდერული თანასწორობისა და მდგრადობის მისაღწევად. მაგალითად: უკვე დასრულებული და მიმდინარე პროექტები მოიცავს ქალების დანიშვნას მოწინავე/ლიდერის თანამდებობებზე ორგანიზაციაში (ის

ყოველთვის დაჟინებით მოითხოვდა, რომ ქალი ყოფილიყო მისი ორგანიზაციის მმართველი); ასევე, იმაში დარწმუნებას, რომ ქალები და გოგონები ნამდვილად ესწრებიან ტრენინგებს ბიზნესისა და პროექტის დიზაინის, ნაადრევი ქორწინების რისკებისა და სხვა საკითხების შესახებ; აგრო-ბიზნესის გასავითარებლად მომზადებული პროექტების დაფინანსებას, რომელთა სათავეშიც მდებარეობითი სქესის მეწარმეები არიან. გარდა იმისა, რომ ქალთა უფლებების მხარდასაჭერ აქციებზე დადის და გვერდში უდგას ქალბატონებს, ის ზემოთ ჩამოთვლილი მეთოდებით იბრძვის გენდერული თანასწორობის მისაღწევად პიროვნულ დონეზე. როდესაც ჰკითხეს, თუ რატომ იბრძვის ასე დაჟინებით და მოწადინებით გენდერული თანასწორობის მისაღწევად, უპასუხა, რომ აღზრდის პროცესში ის ხშირად ხედავდა, რომ მამაკაცები ნაკლებად ერთვებოდნენ საოჯახო საქმეებში და ბევრს დროს უთმობდნენ ალკოჰოლს. ის ვერ აღიქვამდა ასეთ მამაკაცებს საზოგადოების პროდუქტიულ წევრებად. მან გადაწყვიტა, რომ სწორედ ის უნდა ყოფილიყო განსხვავებული! უდიდესი გამოწვევა, რასაც იგი ხედავს საქართველოში არის ის, რომ ქალებისაგან ძირითადად მოელიან, რომ უნდა დაიწყონ მუშაობა მასწავლებლად ან მაღაზიის გამყიდველად და არა საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე. შესაბამისად, ქალს უფრო დაბალი ხელფასი უნდა ჰქონდეს, ვიდრე მამაკაცებს. მას სურს, რომ ამ კუთხით განხორციელდეს ცვლილებები უახლოეს მომავალში და მთავრობამ ჩადოს მეტი ძალისხმევა ხელფასების მეტად გათანაბრების მისაღწევად და ქალების დასაინიშნად ლიდერულ/წამყვან პოზიციებზე, თუნდაც პოლიტიკურ სპექტრში. იგი ყველაფერს აკეთებს, რაც კი შეუძლია მის სათემო ცენტრში ამის მისაღწევად. თუმცა, ფიქრობს, რომ ცვლილება უფრო ეროვნულ დონეზე უნდა განხორციელდეს ქართული ხელისუფლების მიერ. ამ საკითხის ირგვლივ როდესაც მას ჰკითხეს დართავდა თუ არა საკუთარ მეუღლეს ნებას წაყენებინა კანდიდატურა გამგებლის არჩევნებში, მან უპასუხა: „რატომაც არა?“ - გენდერი არ გახლავთ ყველაზე მთავარი რამ... მთავარია, ადამიანს თუ გააჩნია შესაბამისი უნარ-ჩვევები და გამოცდილება რომ აიღოს ამხელა პასუხისმგებლობა საკუთარ თავზე და მართოს, როგორც ლიდერმა!

ის ფიქრობს, რომ ქართულ მოსახლეობას არ აქვს გაცნობიერებული არსებული გენდერული უთანასწორობა, რადგან ის საკმაოდ ფესვგადგმულია ქართულ კულტურაში. ის ფიქრობს, რომ მთავრობამ კარგად იცის არსებული სიტუაცია, თუმცა მეტი უნდა გააკეთოს სიტუაციის შესაცვლელად. სახალისო ჩანაწერებში მას ჰკითხეს მისი სახელის მნიშვნელობის შესახებ (მინდია). მან უპასუხა, რომ მის ოჯახს აქვს ხევსურული ფესვები და ფიქრობს, რომ მისი სახელი სწორედ ხევსურეთიდან მოდის. თუმცა, ზუსტად არ იცის სახელის (მინდია) მნიშვნელობა.